

Brussel, 16 december 2023
(OR. en)

16892/23

LIMITE

ENER 703
CLIMA 656
TRANS 609
CONSUM 491
IND 695
ECOFIN 1392
FISC 300

**Interinstitutioneel dossier:
2023/0443(NLE)**

NOTA

van:	het Comité van permanente vertegenwoordigers (1e deel)
aan:	Raad
nr. Comdoc.:	16136/23
Betreft:	Voorstel voor een verordening van de Raad tot wijziging van Verordening (EU) 2022/2578 wat betreft de verlenging van de toepassingsperiode ervan - Politiek akkoord

INLEIDING

1. Op 28 november 2023 heeft de Commissie een voorstel ingediend voor een verordening van de Raad tot wijziging van Verordening (EU) 2022/2578 wat betreft de verlenging van de toepassingsperiode ervan¹.
2. Bij Verordening (EU) 2022/2578 van de Raad (de “verordening betreffende het marktcorrectiemechanisme”) is een systeem van tijdelijke maatregelen vastgesteld om pieken van buitensporig hoge gasprijzen in de EU te voorkomen wanneer deze geen afspiegeling vormen van de prijzen op de wereldmarkt. Er werd overeengekomen om de handel op gasbeurzen in Europa onder bepaalde voorwaarden te beperken tot EUR 180/MWh. Het mechanisme wordt geactiveerd wanneer de prijzen op virtuele handelspunten van de EU boven bepaalde niveaus uitkomen en die prijzen aanzienlijk boven een referentieprijis liggen die de wereldwijde prijsontwikkeling voor lng volgt.

¹ Doc. 16136/23.

3. De Commissie stelt voor de toepassingsperiode van de verordening betreffende het marktcorrectiemechanisme met één jaar te verlengen tot en met 31 januari 2025.
4. Gezien het aanhoudende tekort aan gasleveringen en de prijsvolatiliteit als gevolg van het broze evenwicht op de mondiale gasmarkten, wordt een dergelijke gerichte en in de tijd beperkte verlenging noodzakelijk geacht om buitensporig hoge energieprijzen gedurende het winterseizoen 2023/2024 te voorkomen. Tevens moet worden vermeld dat uit de beoordelingen van de ESMA en het ACER en daarna van de Commissie, blijkt dat er sinds de inwerkingtreding van de verordening betreffende het marktcorrectiemechanisme geen negatieve effecten op de voorzieningszekerheid, de gasstromen binnen de Unie of de financiële stabiliteit zijn vastgesteld.

STAND VAN ZAKEN

5. Het voorstel is op 5, 7 en 12 december 2023 besproken in de Groep energie.
6. Rekening houdend met de opmerkingen van de lidstaten diende het voorzitterschap een eerste herziening van de tekst in², teneinde daarover in het Coreper op 15 december 2023 van gedachten te wisselen.
7. Aangezien de herziene tekst door een zeer ruime meerderheid van de lidstaten kon worden aanvaard, presenteert het voorzitterschap nu de tekst in de bijlage bij deze nota met het oog op een politiek akkoord tijdens de komende zitting van de Raad TTE (Energie) op 19 december 2023.
8. In de hele tekst zijn verder enkele extra juridisch-taalkundige en stilistische wijzigingen aangebracht om de tekst te verbeteren, onder meer door de identieke overwegingen in de drie noodverordeningen op elkaar af te stemmen.
9. Wijzigingen ten opzichte van het Commissievoorstel zijn **vetgedrukt** of aangegeven met [...]. Nieuwe wijzigingen ten opzichte van document ST 16186/23 (+ COR 1) zijn **vetgedrukt en onderstreept** en aangegeven met [...].

² Doc. 16186/23 + COR 1.

CONCLUSIE

10. Gelet op het bovenstaande wordt de Raad verzocht de compromistekst van het voorzitterschap in de bijlage bij deze nota te bestuderen, alle onopgeloste kwesties die door de delegaties zijn opgeworpen, te bespreken en een politiek akkoord te bereiken over deze verordening van de Raad.

VERORDENING (EU) 2023/... VAN DE RAAD

van ...

tot wijziging van Verordening (EU) 2022/2578 wat betreft de verlenging van de toepassingsperiode ervan

DE RAAD VAN DE EUROPESE UNIE,

Gezien het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie, en met name artikel 122, lid 1,

Gezien het voorstel van de Europese Commissie,

Overwegende hetgeen volgt:

- (1) Bij Verordening (EU) 2022/2578³ van de Raad is een tijdelijk marktcorrectiemechanisme (“MCM”) [...] **vastgesteld** voor orders geplaatst voor de handel in derivaten die gekoppeld zijn aan virtuele handelspunten (VTP’s) van de Unie met looptijden tussen een maand en een jaar vooruit. Het MCM is derhalve van toepassing op elk grondstoffenderivaat dat op een gereguleerde markt wordt verhandeld en waarvan de onderliggende waarde een transactie is in een virtueel gashandelspunt in de Unie.

³ Verordening (EU) 2022/2578 van de Raad van 22 december 2022 tot vaststelling van een marktcorrectiemechanisme om de burgers van de Unie en de economie te beschermen tegen buitensporig hoge prijzen (PB L 335 van 29.12.2022, blz. 45, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2022/2578/oj>).

- (2) Het marktcorrectiemechanisme moet worden geactiveerd wanneer er een marktcorrectiegebeurtenis plaatsvindt, namelijk wanneer de door ICE Endex B.V. **(Nederland)** gepubliceerde afwikkelingsprijs van front-month-TTF-derivaten drie werkdagen hoger is dan 180 EUR/MWh en 35 EUR hoger is dan de referentieprijs. [...] Verordening (EU) 2022/2578 stelt een dynamische biedlimiet vast, op grond waarvan, **wanneer zich een marktcorrectiegebeurtenis voordoet**, marktdeelnemers geen orders mogen aanvaarden en marktdeelnemers geen orders mogen indienen voor derivaten waarvan de prijzen 35 EUR/MWh meer bedragen dan de referentieprijs die het Agentschap van de Europese Unie voor de samenwerking tussen energieregulators (ACER)⁴ de dag ervoor heeft gepubliceerd.
- (3) In hun effectbeoordelingsverslagen die op 1 maart 2023 overeenkomstig artikel 8 van Verordening (EU) 2022/2578 zijn gepubliceerd, hebben [...] de Europese Autoriteit voor effecten en markten (ESMA) [...]⁵ en het **ACER** een aantal indicatoren geanalyseerd om het effect van het marktcorrectiemechanisme sinds de inwerkingtreding van die verordening te beoordelen. **De ESMA** [...] en **het ACER** [...] hebben geconcludeerd dat het marktcorrectiemechanisme niet is geactiveerd en dat er zich tot de publicatie van hun respectieve verslagen geen negatieve effecten voor de voorzieningszekerheid, [...]de **gasstromen** binnen de Unie [...] **of de financiële** stabiliteit hebben voorgedaan.
- (4) Voortbouwend op de indicatoren die [...] de **ESMA** en het **ACER** [...] in hun verslagen van 1 maart 2023 hebben geanalyseerd, heeft de Commissie de analyse uitgebreid **om** [...] marktontwikkelingen [...] **na de in die verslagen geanalyseerde periode** te kunnen beoordelen. Sinds de inwerkingtreding van Verordening (EU) 2022/2578 zijn er geen negatieve effecten vastgesteld en het marktcorrectiemechanisme is nooit geactiveerd.

⁴[...][...]

⁵[...]

- (5) De energievoorzieningszekerheid van de Unie blijft echter met ernstige problemen kampen. De mondiale situatie op de gasmarkt blijft zeer krap. De gasprijzen zijn nog steeds aanzienlijk hoger dan **ze waren [...] voor het begin van de crisis in Europa nadat Rusland energie als wapen begon in te zetten en Ruslands aanvalsoorlog tegen Oekraïne**, met onvermijdelijke gevolgen voor de koopkracht van de burgers van de Unie en voor het concurrentievermogen van bedrijven in de Unie.
- (6) De volatiliteit van de **gasmarkt** is ook een gevolg van de krapte op de markt die voortvloeit uit geopolitieke risico's en vormt een extra risico voor de economie van de Unie. Uit de perioden van sterke prijsvolatiliteit in de zomer en het begin van het najaar van 2023, toen de prijzen in enkele weken tijd met meer dan 50 % stegen, blijkt dat de markten nog steeds fragiel zijn en zelfs voor relatief kleine schokken aan zowel de vraag- als de aanbodzijde kwetsbaar blijven, zoals blijkt uit prijsschommelingen na recente gebeurtenissen zoals de staking in Australische installaties voor vloeibaar aardgas (lng) of de verstoring van de Balticconnector. De aanhoudende crisis in het Midden-Oosten vormt een extra aanzienlijk geopolitiek risico met mogelijke gevolgen voor de **gasprijzen** en de [...] gasvoorziening.
- (7) De mondiale gasmarkten zijn momenteel zeer krap en zullen naar verwachting nog enige tijd krap blijven. De mondiale lng-aanvoer is de afgelopen twee jaar slechts licht **toegenomen** als gevolg van beperkte uitbreidingen op het gebied van liquefactiecapaciteit, onderbrekingen in belangrijke exportfaciliteiten en afnemende toevoer van als grondstof gebruikt gas in lng-installaties. Naar verwachting zal pas in de loop van 2025 een aanzienlijke nieuwe lng-liquefactiecapaciteit **operationeel worden**. Bijgevolg **wordt verwacht** dat het marktevenwicht in de nabije toekomst precair blijft.

- (8) Als gevolg van de sterke daling van de Russische gasinvoer via pijpleiding in het voorbije jaar is de beschikbaarheid van gasleveringen aan de Unie bovendien aanzienlijk [...] **lager** in vergelijking met de situatie vóór de crisis. Gezien de huidige niveaus van de gasinvoer zal de Unie in 2023 naar verwachting ongeveer 20 miljard kubieke meter Russisch gas via pijpleiding ontvangen, wat ongeveer 110 miljard kubieke meter minder is dan in 2021. Er blijft derhalve een ernstig risico bestaan dat zich op korte termijn een tekort aan gas zal voordoen in de Unie. Gezien de huidige krappe marktomstandigheden **kunnen** de prijzen opnieuw pieken **als gevolg** van onvoorspelbare gebeurtenissen en plotselinge schokken zoals een opleving van de Aziatische vraag naar lng, **waardoor** de beschikbaarheid van gas op de mondiale gasmarkt zou kunnen afnemen; extreme weersomstandigheden die gevolgen kunnen hebben voor de opslag van waterkracht **en** [...] de nucleaire productie waardoor meer beroep moet worden gedaan op gasgestookte elektriciteitsopwekking; en verdere mogelijke verstoringen van de gasvoorziening, waaronder een volledige stopzetting van de gasinvoer uit Rusland alsook verdere verstoringen van kritieke **gasinfrastructuur** [...], [...] **zoals** de sabotage tegen de Nord Stream 1-pijpleiding in september 2022 [...] **of** de verstoring van de Balticconnector-pijpleiding in oktober 2023.
- (9) Aanhoudende ernstige problemen stellen de hele Unie bloot aan risico's door een tekort aan energie en hoge energieprijzen. Het niveau van de gasprijzen kan **negatieve gevolgen hebben** voor de economische situatie **van de Unie**, **haar** industriële concurrentievermogen en voor [...] de koopkracht van **haar** burgers.

- (10) In d[...]ie omstandigheden, **met name** in een situatie van verschillende geopolitieke risico's met mogelijke gevolgen voor de gasprijzen, kan de angst voor schaarste aanleiding geven tot [...] **aanzienlijke** reacties die ernstige gevolgen kunnen hebben voor de **gasprijzen**. Gezien het huidige krappe evenwicht tussen vraag en aanbod **zouden** zelfs [...] matige verstoringen van de gasvoorziening een dramatische impact op de gasprijzen kunnen hebben en de economie en de burgers van de Unie ernstig en langdurig kunnen schaden.
- (11) Op het hoogtepunt van de crisis heeft de Unie krachtig en gecoördineerd gereageerd om haar burgers en haar economie te beschermen tegen buitensporig[...] **hoge** prijzen en ervoor te zorgen dat gas naar alle consumenten in nood stroomt over de grenzen heen, **inclusief** in situaties van gasschaarste. De reactie van de Unie [...] **conform** het REPowerEU-plan [...]⁶, **zoals door de Commissie aangekondigd in haar mededeling van 18 mei 2022**, en de daaropvolgende initiatieven, met inbegrip van de maatregelen vastgesteld in Verordening (EU) 2022/2578, **heeft** bijgedragen tot **een** verbetering van de situatie. Indien die maatregelen niet langer van toepassing zouden zijn, [...] **zou dat** de gestabiliseerde [...] maar toch broze situatie die de Unie heeft bereikt **in gevaar brengen** en [...] zou de veerkracht tegen mogelijke toekomstige gebeurtenissen en plotselinge schokken **afnemen** [...].

⁶[...]

(12) Aangezien de Unie een eengemaakte markt is en de TTF **(in Nederland)** doorgaans wordt beschouwd als de “standaard” prijsmaatstaf op de **Europese** gasmarkten [...], zouden hoge gasprijzen voor de aan de TTF gekoppelde derivaten ernstige gevolgen hebben in alle lidstaten, zij het mogelijk variërend afhankelijk van de lidstaat. Derivaten die aan alle andere VTP's in de Unie zijn gekoppeld, moeten ook in de verlenging van **de toepassingsperiode van Verordening (EU) 2022/2578** opgenomen blijven om mogelijke verschuivingen van de handel naar aan andere VTP's gekoppelde derivaten te vermijden, aangezien dergelijke verschuivingen tot verstoringen op de energie- of financiële markten van de Unie kunnen leiden. Het marktcorrectiemechanisme versterkt de solidariteit van de Unie door het voorkomen van buitensporig hoge gasprijzen, die zelfs in geval van korte perioden voor veel lidstaten onhoudbaar zijn. Het marktcorrectiemechanisme kan er, **in een geest van solidariteit tussen de lidstaten**, toe bijdragen dat gasleverende bedrijven [...] **in** alle lidstaten gas kunnen kopen tegen redelijke prijzen [...].

[...](13[...]) Met inachtneming van het feit dat Verordening (EU) 2022/2578 op 31 januari 2024 niet langer van toepassing zal zijn, is de verlenging van de toepassingsperiode ervan een noodmaatregel die wordt genomen in een geest van solidariteit tussen de lidstaten, [...] [...] **als antwoord op** aanhoudende ernstige problemen bij de energievoorziening, [...] **die** een dreigende crisis en buitensporig hoge prijzen met zich meebrengen.

- (14[...]) **Voorts is** [...] een verlenging van de toepassingsperiode van Verordening (EU) 2022/2578 [...] in overeenstemming met het REPowerEU-plan, dat tot doel heeft de burgers **van de Unie** en de economie van de Unie te beschermen tegen buitensporige prijzen en tekorten in de energievoorziening.
- (15[...]) Deze verordening moet op 1 februari 2024 in werking treden om gedurende het hele winterseizoen 2023/2024 een continue bescherming tegen buitensporig hoge prijzen te verzekeren.
- (16[...]) De [...] **verlenging** moet [...] tijdelijk zijn en tot [...] **31 januari 2025** van kracht blijven. [...] **Zij** is noodzakelijk en evenredig vanwege het aanhoudende karakter van de ernstige problemen **en risico's voor de gasvoorzieningszekerheid en de gasprijzen in de Unie**[...] en vanwege de onzekerheid van de huidige situatie.
- (17[...]) Daar de doelstelling van deze verordening niet voldoende door de lidstaten, maar beter op het niveau van de Unie kan worden verwezenlijkt, kan de Unie maatregelen nemen overeenkomstig het in artikel 5 van het Verdrag betreffende de Europese Unie neergelegde subsidiariteitsbeginsel. Overeenkomstig het in hetzelfde artikel neergelegde evenredigheidsbeginsel gaat deze verordening niet verder dan nodig is om deze doelstelling te verwezenlijken.
- (18[...]) Verordening (EU) 2022/2578 moet derhalve dienovereenkomstig worden gewijzigd,

HEEFT DEZE VERORDENING VASTGESTELD:

Artikel 1

Wijziging van Verordening (EU) 2022/2578

Artikel 12, lid 1, tweede zin, van Verordening (EU) 2022/2578 wordt vervangen door:

“Zij is van toepassing tot en met 31 januari 2025.”.

Artikel 2

Inwerkingtreding [...]

Deze verordening treedt in werking op 1 februari 2024.

Deze verordening is verbindend in al haar onderdelen en is rechtstreeks toepasselijk in elke lidstaat.

Gedaan te [...]...., ...

Voor de Raad

De voorzitter